हे इष्टका या यूयमेवंविधाः स्थ भवथ ता मे धेनवः सन्त्विति पूर्वेण सम्बन्धः । कीदृश्यः ऋतवः वसन्तादिरूपाः । ऋतावृधः ऋतं सत्यं यज्ञं वा वर्धयन्ति ऋतवृधः संहितायां पूर्वपददीर्घः । ऋतुष्ठाः ऋतुषु वसन्तादिषु तिष्ठन्ति तान् । स्थशब्दस्य पुनरुक्तिः पादपूरणा । ऋतावृध इति पुनर्वचनमादरार्थम् । घृतश्युतः (6.) श्युतिर् क्षरणे घृतं श्योतन्ति ता घृतश्युतः घृतस्राविण्यः । मधुश्युतः मधु श्योतन्ति ता मधुस्राविण्यः । नामेति प्रसिद्धौ । विराजः विशेषेण राजन्ते दीप्यन्ते ता विराजः दशलोकम्पृणाभिप्रायमेतत् । कामदुघाः यत्काम्यं तस्य दोग्ध्र्यः पूरयित्र्यः दुहः कब्घश्चेति [पा° ३.२.७०.] कप् । अक्षीयमाणाः न क्षीयन्ते ताः क्षयरहिताः ॥३॥

समुद्रस्य त्वावकयाग्ने परिव्ययामसि । पावकोऽअस्मभ्यꣳ शिवो भव ॥४॥

का° [१८.२.१०.] मण्डूकावकावितसशाखा वेणौ बद्ध्वावकर्षति मन्त्रकृष्टवत्समुद्रस्य त्वेति प्रत्यृचम् । मण्डूकशैवलवितसतरुशाखा वंशे बद्ध्वा तं हस्तेनादायाग्निक्षेत्रं प्रत्यृचं कर्षति तेनेत्यर्थः ॥ आद्याया दक्षिणश्रोणिरारभ्य दक्षिणांसं यावत्कर्षति ॥ द्वे गायत्र्यावग्निदेवत्ये अन्त्यो दशकः । हे अग्ने समुद्रस्य समुन्दति क्लिन्नं करोति समुद्रो जलं तस्यावकया शेवालेन त्वा त्वां परिव्ययामसि परितो वेष्टयामः इदन्तो मसि उपरिभागे सर्वत्र विकर्षाम इत्यर्थः । त्वं चास्मभ्यं पावकः शोधकः शिवः शान्तश्च भव ॥४॥

हिमस्य त्वा जरायुणाग्ने परिव्ययामसि । पावकोऽअस्मभ्यꣳ शिवो भव ॥५॥

दक्षिणश्रोण्याद्युत्तरश्रोण्यन्तं कर्षति । हिमस्य शैत्यस्य जरायुवदुत्पत्तिस्थानीयेन शेवालेन हे अग्ने त्वा त्वां परिव्ययामसि संवरणं कुर्मः त्वमस्मभ्यं पावकः शिवश्चेत्युक्तम् ॥५॥

उप ऽमन्नुप वेतसेऽवतर नदीष्वा । अग्ने पित्तमपामसि ।

मण्डूकि ताभिरागहि सेमं नो यज्ञं पावकवर्णꣳ शिवं कृधि ॥६॥

उत्तरश्रोणिरुत्तरांसपर्यन्तं कर्षति । जगती त्रिष्टुब्वा चतुश्चत्वारिंशदक्षरत्वात्त्रिष्टु-